LASTEKODU „LASTELA".

Lastekodu „Lastela" asutati 1923. a. Ropka valla piires, Riia maanteed 4 kilomeetri kaugusel linnast, endises „Kallaste" talus. 1923. a. tehti talu elumajale põhjalik remont, mis läks maksma 872.958 mk., niisuguse eelarvega, et 40 eelkoolielist (2½—8 a. vana) last leiaksid tas kodu. Talule kuulub umbes 15 vakamaad aia- ja põllumaad. Talu eest maksti 1926. aastal 1.800.000 mk.

18. detsembril 1923 ilmusid esimesed hoolealused, arvult 19, — sellest ajast algabki lastekodu tegevus.

„Lastela" hoolealuste arv ja hoolealuste päevad:

Hoolealuseid.	1924	1925	1926	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31
Minimaal-arv	19	21	24	25	45	34	34
Maksimaal-arv	34	34	43	48	50	48	43
Keskmiselt (aasta läbi)	26,2	27,5	32,4	38	43,3	40,4	38
Hoolealuste päevi.							
Aastas	9555	10181	11869	17328	15800	14788	13859
Keskmiselt kuus . . .	796	848,4	989,1	1155,2	1316,6	1232,3	1154,9

Lapsed tulevad lastekodusse viletsaist oludest, mis neid füüsilises ja vaimses arenemises on tugevasti pidurdanud. On juhtumeid, kus laps kuni 4 aastani ei kõnele või põeb mõnd pikaldast haigust. Kuid lastekodu lahedad olud: korralik toit, valged, puhtad, kuivad ning soojad ruumid, ajakohane puhas riietis, värske õhk, jõupärane töö ja kasvatuslik mõju kosutavad ja muudavad neid tunduvalt.

Lapsed veedavad aja kodu majapidamise töös, klassitöös, mängus, laulus ja juttude kuulamises või vestmises. Klassitööks on jaotatud lapsed vanuse järgi 3 rühma; iga rühm jõukohaselt joonistab, voolib, voldib, punub, õmbleb ja kleebib. Vanem rühm (7—8 a.) õpib lugema, kirjutama ja arvutama. Tööle lapsed anduvad kergesti ja töötavad eduga. Tööd raskendab alatine laste liikumine: ühed lastekodust lahkuvad, teised tulevad.

Ka kergemaid kodutöid tegema harjutatakse lapsi: tube koristama, laudu katma, väiksemaid lapsi riietama; suvel: marju noppima, taimi kastma, kitkuma jne.

Hoolealuste arv kuni 1931. aastani on kasvanud 26,2-lt 38,5-ni päeva kohta, ühtlasi on ühe hoolealuse ülalpidamise tegelikud kulud langenud kuus 3832 margalt 29 kr. 44 sendini, mis seletatav hoolealuste arvu tõusuga ja osalt sellega, et 1924. a. oli organiseerimis-aastaks, mis nõudis erilisi ühekordseid kulusid sisseseadeks.

1924. a. kasustas lastekodu ise kõik talule kuuluva maa-ala — 15 vakamaad —, millest 11 vakamaad aia- ja põllumaad; 4 vakamaad on hoonete, pargi, tiigi ja teede all. Lastekodul oli 4 lehma ja hobune. Palgati aidnik. Aasta kogemused aga näitasid, et põld ja aid ei suutnud kulusid katta, mispärast 1925. a. anti 9 vakamaad rendile ja ainult 2 vakamaad aida jäi lastekodule. 1929. a. alates oli lastekodu kasustada 4 vakamaad, kuna rentniku kasustada 7 vakamaad — rendiga 130 kr. aastas. Lastekodu aias on 127 viljapuud ja 289 marjapõõsast.

1930./31. a. oli „Lastelas" võrdlemisi palju tõsisemaid haigestusjuhtumeid — difteeria 10 korda, sarlakid 3 k., kollatõbi 3 k., influentsa 2 k., tuulerõuged 2 k., kopsupõletik 1 k., bronhiit 1 k., *exzema* 1 k. ja angiina 1 k. — kokku 24 juhtumit.

Tartu I, lk. 123